

روح الله ممتازی

ایرج ایمن

روح الله ممتازی، از پشتیبانان و مشوقان ثابت قدم مجمع عرفان که در بین احباء و دوستان "روحی" نامیده میشود، در خانواده‌ای بهائی در همدان در ۱۲ جون ۱۹۲۲م متولد شد. پدر وی، جناب نورالدین ممتازی، از مؤمنین و ناشرین نفعات الله در دوره میثاق و از مهاجرین ثابت قدم نقشه ده ساله، جهاد کبیر اکبر، در ژاپن بود که خاطرات ایام تشرّفش به حضور حضرت عبدالبهاء تحت عنوان "خاطرات نُه‌روزه" طبع و نشر شده است.*

روح الله ممتازی بنا بر شرح حالی که در سال ۱۹۹۰م نوشته است دوره کودکی در کدکستان را در پنج سالگی در کدکستان تربیت گذرانده و در هفت سالگی در مدرسه تربیت به تحصیل پرداخته است. این دو آموزشگاه از مؤسّسات تربیتی بهائی در طهران بودند که در سال ۱۹۳۴م مانند سایر مدارس بهائی در سراسر ایران به دستور دولت منحل شدند. روحی ناچار به مدت دو سال در منزل به طور خصوصی به تحصیل ادامه داد. و چون دولت با بازگشائی مدارس بهائی موافقت نکرد ناچار تحصیلات خود را در مدرسه‌های غیربهائی دنبال کرد. ولیکن از پنج سالگی تا

* نورالدین ممتازی، خاطرات نُه‌روزه، مؤسسه چاپ و انتشارات مرآت، دهلی نو، هندوستان، ۱۹۹۵،

هجده سالگی شاگرد مرتب کلاس‌های درس اخلاق بود و از آن پس در کلاس‌های معارف امری که شبها تشکیل میشد شرکت میکرد. وی اضافه کرده است که اگرچه به مدارس غیربھائی میرفته، اما در خانه و در مجامع بھائی در محیطی امری پرورش یافته و به زندگانی بھائی خو گرفته بوده است و احکام بھائی، از جمله نماز و روزه، را از همان زمان نوجوانی مرتباً اجرا میکرد. همچنین نقل کرده است که در منزلشان جلسات هفتگی تبلیغی برگزار بوده و از محضر فاضل ارجمند بھائی، جناب عزیزالله مصباح، استفاده میشده و وی در دوران نوجوانی عهده‌دار همراهی با جناب مصباح در ایاب و ذهاب بوده است. علاوه بر این در ایام تعطیلات مدرسه غالباً همراه پدر به سفرهائی رفته است که ایشان به نقاط مختلف ایران داشته‌اند. بدین ترتیب دوران کودکی و نوجوانی را سپری ساخته است و توش روحانی و تجارب مفیدی اندوخته است.

در سال ۱۹۵۳م اجرای نقشه ده ساله آغاز شد. جناب نورالدین ممتازی عریضه‌ای به حضور حضرت ولی امرالله تقدیم کرد و آمادگی خود و عموم اعضای عائله‌اش را برای شرکت در اجرای نقشه و مهاجرت به هر سرزمینی که مقرر فرمایند معروض داشت. در پاسخ هیکل مبارک مهاجرت به ژاپن مرجح شمرده شده بود. این بود که روحی به اتفاق همسرش پوران و دختر شش ماهه‌شان، وداد، به سایر اعضای عائله ممتازی در ژاپن پیوستند. جناب نورالدین ممتازی جمیع اوقات خود را در اقدامات و سفرهائی تبلیغی مصروف میداشت و حضرت ولی امرالله با ارسال پیامهای تلگرافی وی را تشویق و راهنمایی میفرمودند. در آن زمان در ژاپن فقط یک محفل روحانی در توکیو وجود داشت. با ورود و استقرار عائله ممتازی در آمگاسکی دومین محفل روحانی در ژاپن در آن شهر تشکیل گردید. خانواده ممتازی پس از شرکت در کنفرانس قاره‌ای در دهلی در هندوستان با مشورت با محفل روحانی توکیو به دومین شهر بزرگ ژاپن، اوزاکا، نقل مکان نمودند.

در سال ۱۹۵۷ محفل روحانی بھائیان شمال شرق آسیا تشکیل گردید که مرکز آن در توکیو بود. روحی در سال ۱۹۶۱ به عضویت در آن محفل انتخاب شد و در سال ۱۹۶۶ به عضویت در هیئت معاونت ایادی امرالله در آسیا منصوب گردید. در سال ۱۹۶۸ که مؤسسه هیئت‌های مشاورین قاره‌ای تأسیس گردید بیت‌العدل

اعظم روح‌الله ممتازی را به عضویت هیئت مشاورین قاره‌ای و متصدی دفتر مرکزی و صندوق قاره‌ای آن هیئت منصوب فرمودند. روحی این خدمت را به مدت بیست و دو سال بر عهده داشت و در هیئت مزبور مسؤل مستقیم امور مربوط به ژاپن، تایوان، کره، هنگ‌کنگ، چین، مغولستان و ساخالین بود. عضویت در هیئت‌های مزبور فرصت ذی‌قیمتی بود که روحی در معیت حضرات ایادی به نقاط مختلف آسیا سفر کند و از مصاحبت و ارشادات ایشان بهره‌مند شود. روحی نوشته است که بدین ترتیب از محضر ایادی عزیز امرالله امه‌الله روحیه‌خانم، دکتر رحمت مهاجر، جناب فیدرستن، جناب طرازالله سمندری، جناب جان ژبارتس، جناب ویلیام سیرز، جناب ذکرالله خادم، جناب جلال خاضع، میس اگنس الکساندر، جناب ابوالقاسم فیضی و جناب علی‌اکبر فروتن استفاضه کرده و از نزدیک با محافل ملی و احبای کشورهای آسیا آشنا و مرتبط شده است.

در سفرهای حضرات ایادی امرالله و مشاورین قاره‌ای و اعضای بیت‌العدل اعظم و دارالتبلیغ بین‌المللی به ژاپن معمولاً خانه جناب ممتازی محل اقامت ایشان بود و خانواده روح‌الله ممتازی با اشتیاق و ابراز خوش‌وقتی و امتنان مهمان‌دار ایشان بودند.

روح‌الله ممتازی به منظور مساعدت به تشکیل مجمع عرفان در مرکز مطالعات بهائی در اکوتو در ایتالیا تبرع سالانه‌ای به یادبود والد گرامیش، جناب نورالدین ممتازی به صندوق مجمع عرفان اهداء میکرد. روحی ممتازی، مهاجر ثابت قدم و خادم باوفای امر الهی، در ۱۳ جون سال ۲۰۰۷م در نقطه مهاجرتیش در ژاپن در شهر آشیا، نزدیک اوزاکا، به ملکوت ابهی صعود کرد. روحش شاد و یادش گرامی باد.

محفل روحانی ملی بهائیان ژاپن در پیامی که به مناسبت صعود جناب روح‌الله ممتازی صادر کردند وجود وی را در جامعه بهائی به "برج نورانی راهنمایی که در ساحل دریا برپاست" تشبیه کرده‌اند.

بیت‌العدل اعظم پیام تسلیتی در ۱۵ جون ۲۰۰۷ به مناسبت صعود جناب ممتازی به محفل روحانی ملی بهائیان ژاپن مخابره فرمودند، به این مضمون:

«از خبر درگذشت روح‌الله ممتازی متأسف و محزونیم. خدماتش با عضویت در هیئت مشاورین قاره‌ای در متجاوز از بیست سال و اقدامات مخلصانه‌اش در سبیل پیشبرد مصالح امر حضرت بهاء‌الله پنج دهه مهاجرتش را در ژاپن ممتاز میسازد. لطفاً مراتب تسلیت این هیئت را به اعضای خانواده و دوستانش ابلاغ کنید. و اطمینان دهید که در اعتاب مقدسه به یادش و برای ارتقاء روحش دعا خواهیم کرد.»